

فصلنامه‌ی اقتصاد مقداری

صفحه‌ی اصلی وب سایت مجله:

www.jqe.scu.ac.ir

شاپا الکترونیکی: ۲۷۱۷-۴۲۷۱

شاپا چاپی: ۲۰۰۸-۵۸۵۰

دانشگاه شهید چمران اهواز

اثر سیاست پولی بر تولید ناخالص داخلی ایران از کانال نوآوری

وحید امیدی*، ابوالفضل شاه‌آبادی^{ID}**

* پژوهشگر پسا دکتری، دانشکده علوم اجتماعی و اقتصادی، دانشگاه الزهرا، تهران، ایران. (نویسنده مسئول)

ایمیل: V.omidi@alzahra.ac.ir

** استاد اقتصاد، دانشکده علوم اجتماعی و اقتصادی، دانشگاه الزهرا، تهران، ایران.

ایمیل: a.shahabadi@alzahra.ac.ir

^{ID} 0000-0003-2074-3920

آدرس پستی: همدان-شهرک مدنی-بلوار امام خمینی-بلوار یادگار امام-مجمع دریا-بلوک باران-واحد ۵۰۴.

اطلاعات مقاله	طبقه‌بندی JEL	واژگان کلیدی
تاریخ دریافت: ۹ شهریور ۱۳۹۸ تاریخ بازنگری: ۲ بهمن ۱۳۹۹ تاریخ پذیرش: ۴ بهمن ۱۳۹۹	O11, E52, B22	نوآوری، اقتصاد دانش‌بنیان، سیاست پولی، بانک مرکزی

اطلاعات تکمیلی:

این مقاله مستخرج از طرح «چالش‌ها و راهکارهای سیاست پولی بانک مرکزی جهت حمایت از تولید داخلی» است که برای کمیسیون نظارت مجمع تشخیص مصلحت نظام انجام شده است.

قدردانی: از تمامی افراد و موسساتی که در انجام این تحقیق مولف را مساعدت نمودند، قدردانی می‌شود.

تضاد منافع: نویسنده مقاله اعلام می‌کند که در انتشار مقاله ارائه شده تضاد منافی وجود ندارد.

منابع مالی: این مقاله توسط کمیسیون نظارت مجمع تشخیص مصلحت نظام حمایت مالی شده است.

ارجاع به مقاله:

امیدی، وحید، شاه‌آبادی، ابوالفضل. (۱۴۰۰). اثر سیاست پولی بر تولید ناخالص داخلی ایران از کانال نوآوری. فصلنامه‌ی اقتصاد مقداری (بررسی‌های اقتصادی سابق)، ۱۸ (۴)، ۳۷-۶۵.

 [10.22055/JQE.2021.30903.2139](https://doi.org/10.22055/JQE.2021.30903.2139)

© 2022 Shahid Chamran University of Ahvaz, Ahvaz, Iran. This article is an open access article distributed under the terms and conditions of the Creative Commons Attribution-NonCommercial 4.0 International (CC BY-NC 4.0 license) (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/>)

چکیده گسترده

معرفی:

در دنیای کنونی آنچه باید مدنظر قرار گیرد رشد اقتصادی ناشی از گسترش اقتصاد دانش‌بنیان است تا بتوان شاهد رشد اقتصادی درون‌زای برونگر بود. لذا، سیاست‌های دولت و بانک مرکزی باید به‌گونه‌ای باشد که بازار عوامل جدید تولید همچون سرمایه انسانی، تحقیق و توسعه و نوآوری را تقویت کرده و استفاده از این عوامل در فرآیند تولید را تشویق کند. به این منظور، مطالعه پیش‌روی تلاشی است در جهت شناسایی آنکه آیا سیاست پولی اعمال‌شده توسط بانک مرکزی از سال ۱۳۵۷ تا ۱۳۹۵ در راستای گسترش بازار نوآوری، به‌عنوان یکی از مهم‌ترین ارکان اقتصاد دانش‌بنیان، بوده است یا خیر.

متدولوژی:

در این پژوهش از سیستم معادلات هم‌زمان به‌منظور سنجش اثر سیاست پولی بر نوآوری و سنجش اثر نوآوری بر تولید ناخالص داخلی در بازه زمانی مورد اشاره در بازه زمانی ۱۳۵۷ تا ۱۳۹۵ استفاده شده است.

اطلاعات مورد نیاز از بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران دریافت شده است. با توجه به اینکه مطالعه انجام شده اثر سیاست پولی بر تولید ناخالص داخلی از کانال نوآوری است، لذا محدوده مکانی مطالعه کشور ایران است.

تصریح مدل پژوهش

دو معادله زیر به منظور بررسی فرضیات پژوهش مورد استفاده قرار گرفته است:

$$LGDP_t = \beta_0 + \beta_1 LIN_t + \beta_2 LL_t + \beta_3 LK_t + \varepsilon_t \quad (1)$$

$$Linn_t = \gamma_0 + \gamma_1 L \left(\frac{K}{L} \right)_t + \gamma_2 LGDP_t + \gamma_3 LM_t + v_t \quad (2)$$

در معادلات فوق GDP تولید ناخالص داخلی، IN نوآوری، L نیروی کار، K انباشت سرمایه فیزیکی، $\frac{K}{L}$ شدت سرمایه فیزیکی و M شاخص سیاست پولی است. لازم به ذکر است با توجه به اینکه در برآوردهای انجام‌شده از چهار شاخص مختلف سیاست پولی استفاده شده در مجموع چهار سیستم معادلات هم‌زمان، هر سیستم شامل دو معادله، برآورد شده است.

یافته‌ها:

نتیجه این مطالعه نشان می‌دهد اثر سیاست پولی با شاخص حجم پول و نرخ سود اعتبارات پرداختی بر نوآوری در ایران منفی و معنادار بوده است. این در حالی است که اثر نوآوری بر تولید ناخالص داخلی مثبت و معنادار بوده است. در نتیجه، سیاست پولی در بازه موردبررسی اثر منفی بر GDP از کانال نوآوری داشته است. لذا، سیاست‌های سمت عرضه و تقاضای دولت در بازه زمانی مورد مطالعه هماهنگ و در جهت گسترش اقتصاد دانش بنیان اعمال نشده‌اند.

نتیجه:

با تغییرات سیاستی در قیمت‌های نسبی عوامل، انتظار بر آن است که تولیدکننده عقلایی ترکیب عوامل تولید را به گونه‌ای موردبازنگری قرار دهد که کمترین هزینه را برای او داشته باشد. در این صورت، سیاست‌های اعمال‌شده تعیین خواهند کرد فرآیند تولید به سمت استفاده بیشتر از کدام عامل تولید حرکت کند. نکته قابل تأمل آن است که در بازه زمانی مورد مطالعه اثر نوآوری بر تولید ناخالص داخلی با نفت و بدون نفت مثبت و معنادار برآورد شده است. از این روی، پیشنهادات سیاستی به شرح زیر قابل ارائه است:

- بانک مرکزی باید نسبت به اثر سیاست‌های اعمالی بر بازار نوآوری آگاه بوده و اقدامات عاجلی در پایان دادن به شرایط موجود اتخاذ کند.
- همچنین، بر عهده مشاورین اقتصادی بانک مرکزی است که سیاست‌های همسو با گسترش اقتصاد دانش‌بنیان را در فضایی غیرسیاسی و با نگاهی بلندمدت به سیاست‌گذار پیشنهاد کنند.

Reference

- Acikgoz, S., & Ben Ali, M.S. (2019). Where does economic growth in the Middle Eastern and North African countries come from? *The Quarterly Review of Economics and Finance*, <https://doi.org/10.1016/j.qref.2019.03.007>
- Aghdam, N., Dehghan, T, A., Rezaei, A. & Beik, M, H. (2011). The Effect of Innovation on Economic Growth: (A Case Study in Selected Islamic Countries). *Educational Administration Research*, 3(9), 159-182. (in Persian) Available at: https://jeaq.riau.ac.ir/article_492.html?lang=en
- Amore, M. D., Schneider, C., & Žaldokas, A. (2013). Credit supply and corporate Innovation. *Journal of Financial Economics*, 109(3), 835-855.
- Arrow, K. J. (1962). The economic implications of learning by doing. *The Review of Economic Studies*, 29(3), 155-173.
- Bayarcelik, E. B., & Taşel, F. (2012). Research and development: Source of economic growth. *Procedia-Social and Behavioral Sciences*, 58, 744-753.
- Branson, W, H. (2018). *Macroeconomic Theory and Policy*. Ney Press. Tehran, Iran. (in Persian).
- Chen, H. J. (2018). Innovation, FDI, and the long-run effects of monetary policy. *Review of International Economics*, 26(5), 1101-1129.
- Chu, A. C., & Cozzi, G. (2014). R&D and economic growth in a cash-in-advance economy. *International Economic Review*, 55(2), 507-524.
- Costamagna, R. (2015). Inflation and R&D investment. *Journal of Innovation Economics Management*, 17(2), 143-163.
- Davoodi, P., Samsami, H. (2009). *The Economics of Money and Banking*. Beheshti University Press. Tehran, Iran. (in Persian).
- Ghaed, E., Dehghani, A., Fattahy, M. (2019). The effect of Types renewable resources on the economic growth of Iran. *Economic Growth and Development Research*. 9(35): 137-148.
- Kacprzyk, A., & Doryń, W. (2017). Innovation and economic growth in old and new member states of the European Union. *Economic research-Ekonomska istraživanja*, 30(1), 1724-1742.
- Malpas, S. (2004). *The postmodern*. Routledge.
- Maradana, R. P., Pradhan, R. P., Dash, S., Zaki, D. B., Gaurav, K., Jayakumar, M., & Sarangi, A. K. (2019). Innovation and economic

- growth in European economic Area countries: The granger causality approach. *IIMB Management Review*.
<https://doi.org/10.1016/j.iimb.2019.03.002>
- Mishkin, F. S. (1995). Symposium on the monetary transmission mechanism. *Journal of Economic perspectives*, 9(4), 3-10.
- Moran, P., & Queralto, A. (2018). Innovation, productivity, and monetary policy. *Journal of Monetary Economics*, 93(C), 24-41.
- Omidi, V., Shahabadi, A., Mehregan, N. (2018). The Effect of Knowledge Spillover and Institutional Quality on the Innovation Growth in Selected OIC Countries. *Technology Development Management*. 4(6): 9-30. (in Persian). DOI: 10.22104/JTDM.2019.2862.1967
- Omidi, V., Shahabadi, A., & Mehregan, N. (2018). Innovation drivers in developing countries. *Journal of the Knowledge Economy*, 11(2), 707-720.
- Pece, A. M., Simona, O. E. O., & Salisteanu, F. (2015). Innovation and Economic Growth: An Empirical Analysis for CEE Countries. *Procedia Economics and Finance*, 100(26), 461-467.
- Petrariu, I. R., Bumbac, R., & Ciobanu, R. (2013). Innovation: a path to competitiveness and economic growth. The case of CEE countries. *Theoretical and Applied Economics*, 20(5(582)), 15-26.
- Rabiei, M. (2008). The role of research and development in economic development of the countries. *Roshd-e-Fanafari*. 4(15): 35-40. (in Persian). Available at:
<http://roshdefanavari.ir/en/Article/13930609127201843>
- Romer, D. (2012). *Advanced macroeconomics*. McGraw-Hill, Irwin. Massachusetts: Boston.
- Shahabadi, A., Rahnema, B. & Omidi, A. (2019). The Interaction of Oil Revenue with the Governance Index on the Formation of Physical Capital. *Quarterly Journal of Quantitative Economics (JQE)*, 15(3), 21-42. (in persian). DOI: 10.22055/JQE.2018.22611.1667
- Seenayah, K., & Rath, B. N. (2018). Determinants of Innovation in selected manufacturing firms in India: role of R&D and exports. *Science, Technology and Society*, 23(1), 65-84.
- Souri, Ali. (2015). *Econometrics (Advanced). Second Volume. With Eviews 8 and STATA 12 application*. Farhang Shenasi Press. Tehran. Iran. (in Persian).
- Wan, J., & Zhang, J. (2016). Money and growth through Innovation cycles with leisure. *Economics Letters*, 148(C), 23-26.

Zheng, G., Wang, S., & Xu, Y. (2018). Monetary stimulation, bank relationship and Innovation: Evidence from China. *Journal of Banking & Finance*, 89(C), 237-248.